

FAKTAARK

Faktaark: Ressurser og resultater i norsk skole

KS er opptatt av at diskusjonen om norsk skole skal være faktabasert. Dette er noen fakta om norsk skole hentet fra OECDs publikasjon "Education at a glance 2007". Denne informasjonen sier ikke alt om norsk skole, men den gir innblikk i noen fakta med bakgrunn i tall fra 2003, 2004 og 2005.

Norsk skole er preget av samvittighetsfulle lærere som og dyktige skoleledere som er uvurderlige for elevenes skolehverdag og utvikling. Norge er blant landene som yter mest ressurser i skolen og har den høyeste lærertettheten. Det er bra.

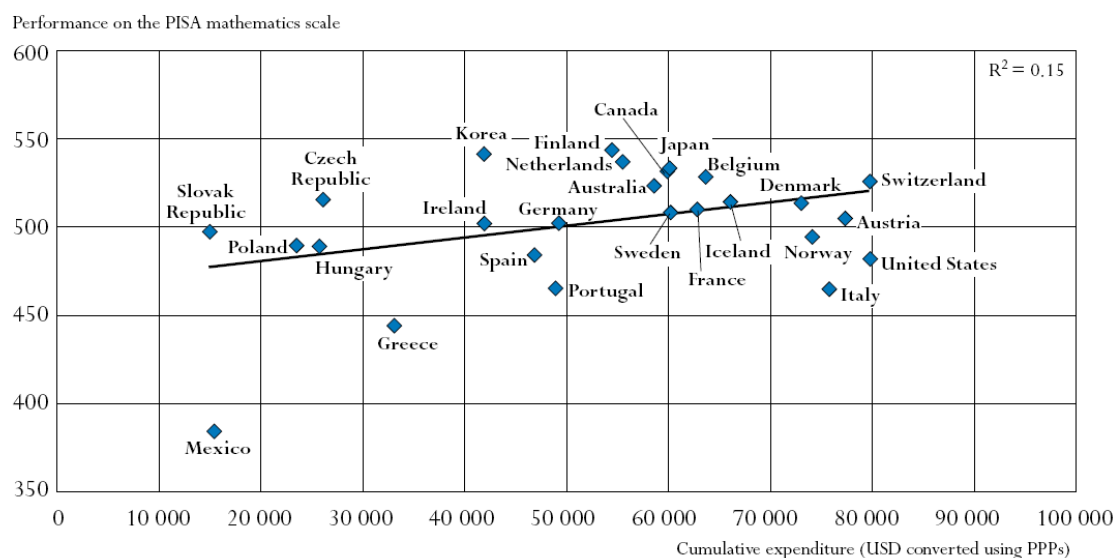
Samtidig vet vi at norske 15-åringer skårer under gjennomsnitt i matematikk, leseferdigheter og naturfag. Dette viser internasjonale tester fra blant annet OECD. Figuren under illustrerer noe av dette forholdet. Det bør tilsi at en debatt om utvikling av norsk skole bør favne videre enn ressurser og årsverk.

Tabellene er korrigert for nasjonale forskjeller i kjøpekraft.

Ressurser og resultater

Av de 24 landene som inngår i figuren under hadde 16 land (eller 2 av 3) høyere score i matematikk enn Norge. 14 av disse landene hadde lavere utgifter per elev enn Norge.

Chart B7.2. Student performance and spending per student
Relationship between performance in mathematics and cumulative expenditure on educational institutions per student between the ages of 6 and 15 years, in USD, converted using purchasing power parities (PPPs)

Source: OECD PISA 2003 database, Table 2.6.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/068356028750>

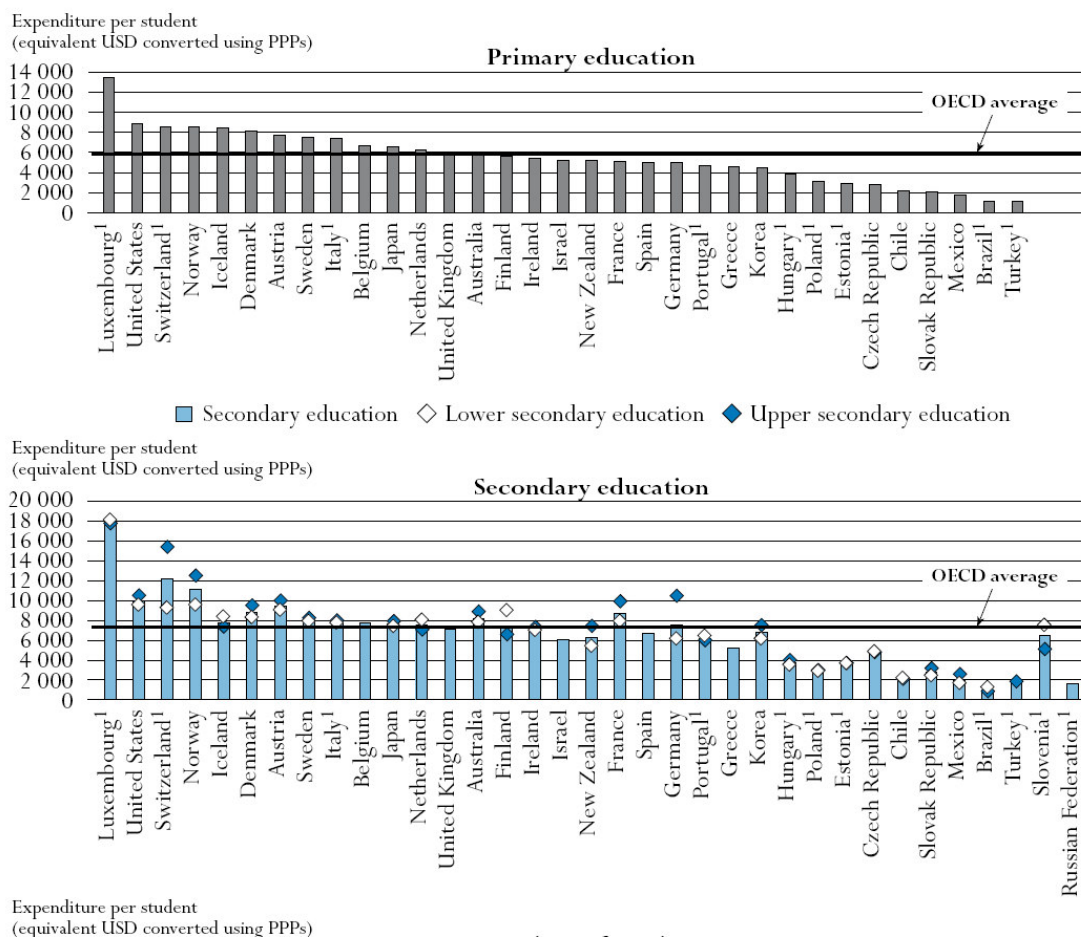
Den horisontale aksen viser ressursbruk og den vertikale viser prestasjoner i matematikk.

Årlige utgifter pr elev

Norge har forholdsvis store utgifter til undervisning per elev. Innenfor barneskolen var utgiftene i Norge 46 prosent høyere enn gjennomsnittet i OECD-landene, innenfor ungdomsskolen var utgiftene 37 prosent høyere og innenfor videregående 59 prosent høyere. Utgiftene i Norge var også høyere enn i de øvrige nordiske landene. I forhold til gjennomsnittet for Sverige, Danmark og Finland, var utgiftene i Norge 21 prosent høyere per elev i barneskolen, 14 prosent høyere i ungdomsskolen og 55 prosent høyere i videregående.

Chart B1.2. Annual expenditure on educational institutions per student for all services, by level of education (2004)

In equivalent USD converted using PPPs, based on full-time equivalents

Den øverste figuren viser utgifter pr. elev i barneskolen (primary education).

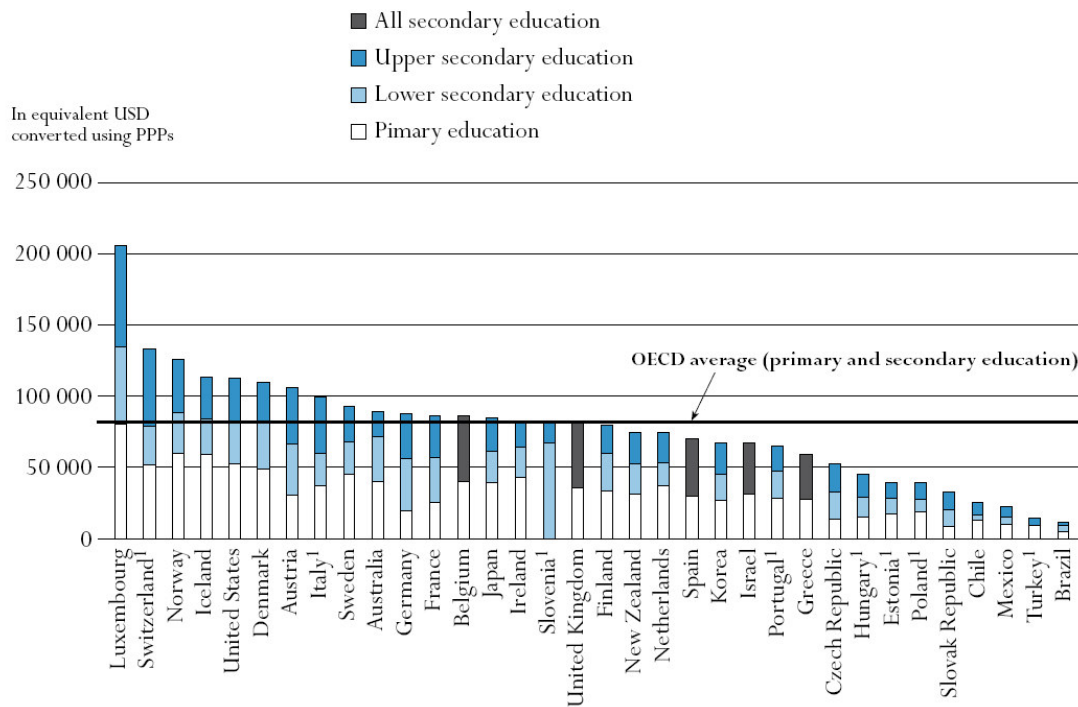
Den andre plansjen viser utgifter pr. elev i ungdomsskolen (lower secondary education) og i videregående opplæring (upper secondary education).

Samlede utgifter i grunnsopplæring og videregående skole

Når vi summerer utgiftene for barneskolen, ungdomsskolen og videregående skole i Norge, var de 54 prosent over gjennomsnittet for OECD-landene og 32 prosent over gjennomsnittet for Sverige, Danmark og Finland i 2004.

Chart B1.5a. Cumulative expenditure on educational institutions per student over the theoretical duration of primary and secondary studies (2004)

Annual expenditure on educational institutions per student multiplied by the theoretical duration of studies, in equivalent USD converted using PPPs

1. Public institutions only.

Countries are ranked in descending order of the total expenditure on educational institutions per student over the theoretical duration of primary and secondary studies.

Source: OECD, Table B1.3a. See Annex 3 for notes (www.oecd.org/edu/eq2007).

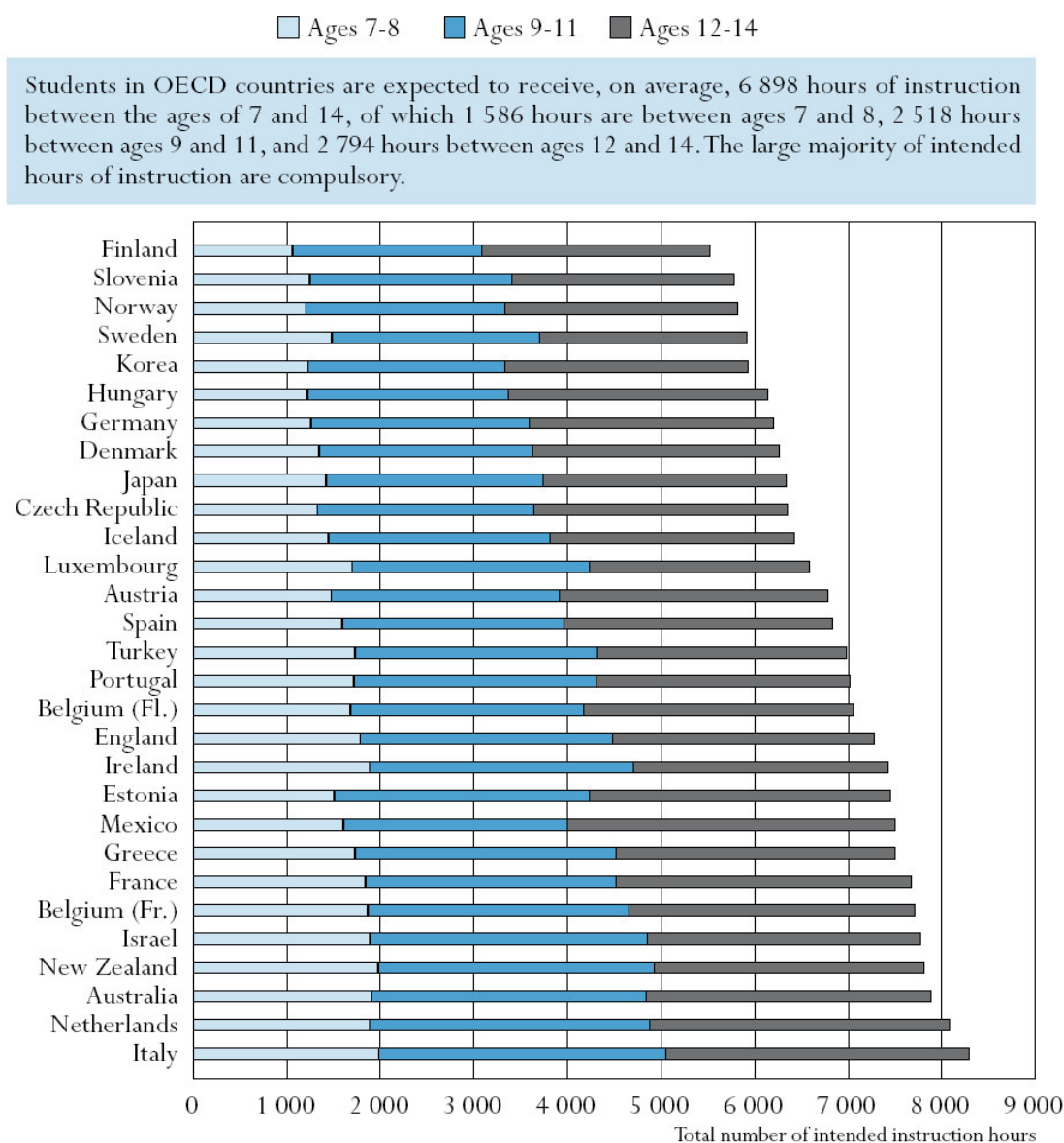
StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/068176572003>

Tabellen viser den kumulerede ressursbruk for barneskole (primary education), ungdomsskole (lower secondary education) og videregående skole (upper secondary education).

Elevenes undervisningstid

Norske elever har relativt få undervisningstimer sammenliknet med andre OECD-land. Antall undervisningstimer i Norge ligger 16 prosent under gjennomsnittet i OECD. Også Finland, Sverige og Danmark har relativt få undervisningstimer, slik at undervisningstallet i Norge bare ligger 2 prosent under gjennomsnittet for disse landene. Finland ligger aller lavest.

Chart D1.1. Total number of intended instruction hours in public institutions between the ages of 7 and 14 (2005)

Countries are ranked in ascending order of total number of intended instruction hours.

Source: OECD, Table D1.1. See Annex 3 for notes (www.oecd.org/edu/eag2007).

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/068453733667>

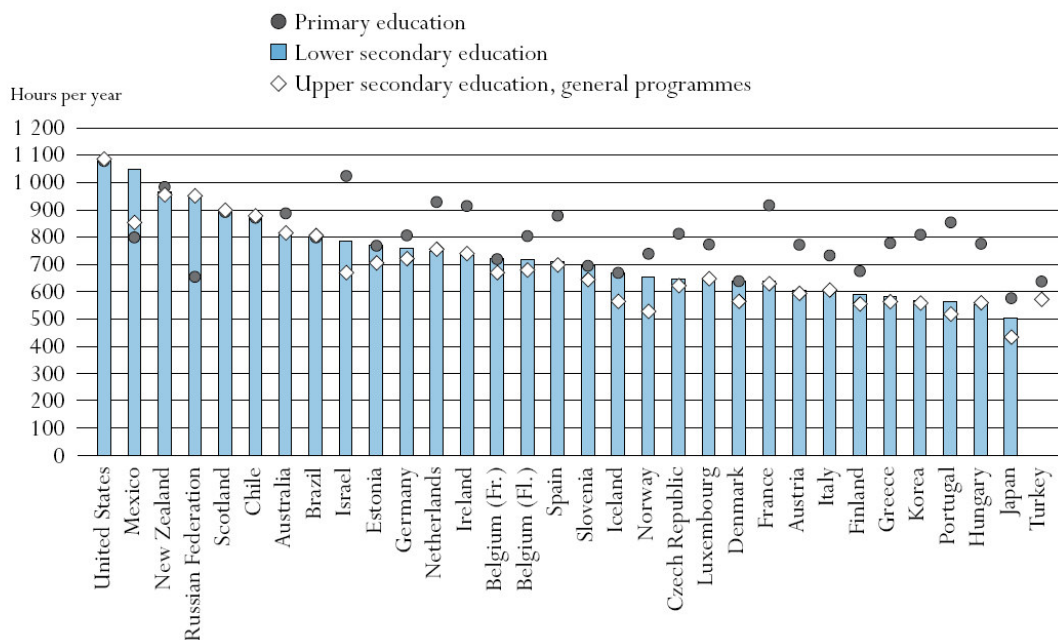
Den venstre delen av stolpen viser antall undervisningstimer fra 7 – 8 år, den midterste 9 – 11 år og den høyre 12 – 14 år.

Lærernes undervisningstid

Norge ligger generelt noe under gjennomsnittet for OECD-landene. I barneskolen og ungdomsskolen lå norske læreres undervisningstid regnet i timer om lag 7-8 prosent under og i videregående om lag 21 prosent under gjennomsnittet for OECD-landene. Norske læreres undervisningstid var likevel 13 prosent høyere enn gjennomsnittet for Danmark og Finland når det gjelder barneskolen og 6 prosent høyere når det gjelder ungdomsskolen. Når det gjelder videregående lå undervisningstiden i Norge 6 prosent under gjennomsnittet for Danmark og Finland.

Det er ikke store forskjeller i samlet arbeidstid mellom Norge og gjennomsnittet for OECD-landene, slik at når Norge ligger under gjennomsnittet for OECD-landene skyldes dette først og fremst at en mindre andel av arbeidstiden brukes til undervisning (se figur neste side). Det er særlig innenfor videregående skole at undervisningstiden i Norge er lav sammenliknet med de andre OECD-landene. Sammenliknet med Danmark lå Norge høyere innenfor barneskole og ungdomsskole og lavere innenfor videregående.

Chart D4.2. Number of teaching hours per year, by level of education (2005)
Net contact time in hours per year in public institutions

Countries are ranked in descending order of the number of teaching hours per year in lower secondary education.

Source: OECD, Table D4.1. See Annex 3 for notes (www.oecd.org/edu/eqq2007).

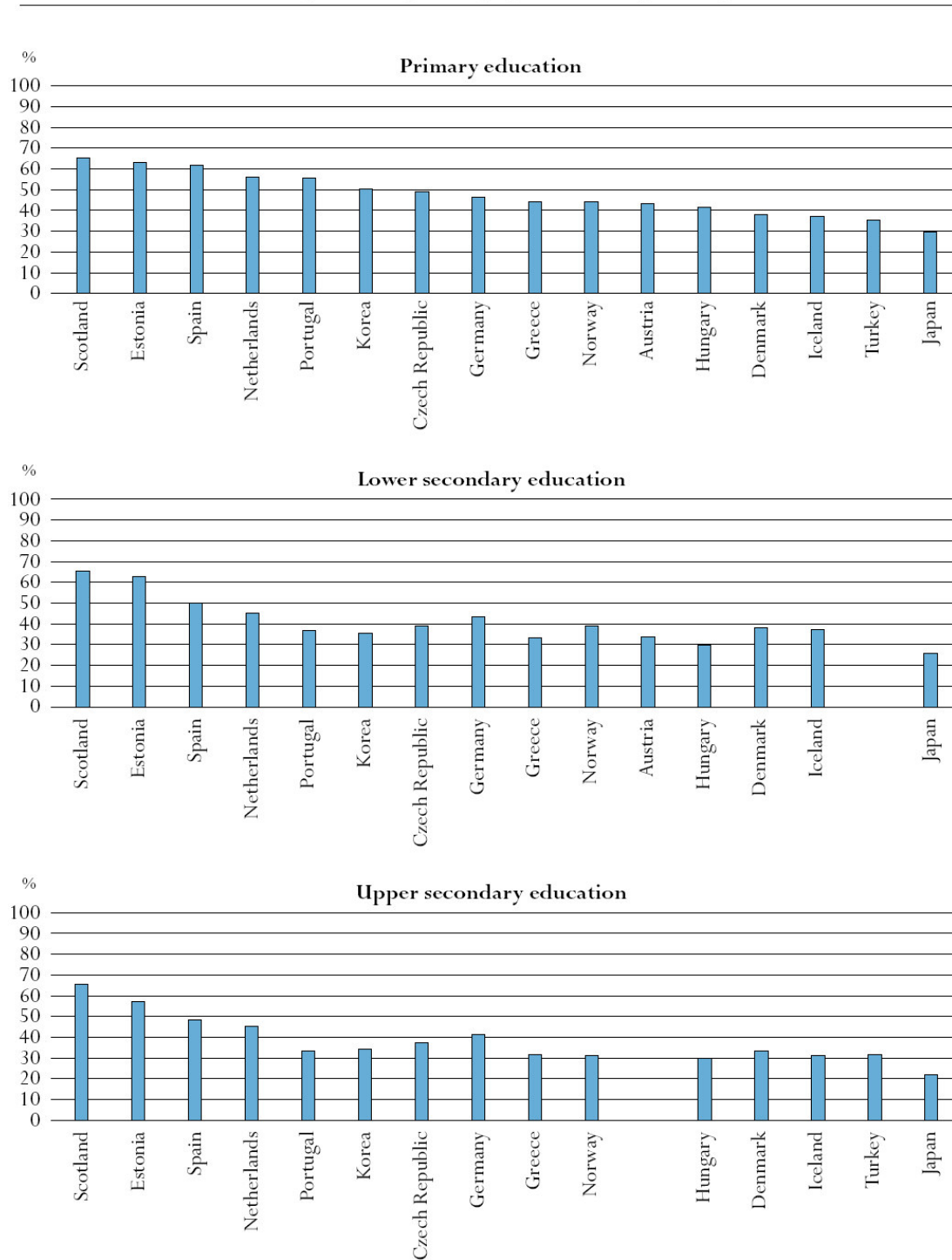
StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/068521306487>

Tabellen viser lærernes undervisningstimer i barneskole (primary education), ungdomsskole lower secondary education og videregående skole (upper secondary education).

Andel av arbeidstid brukt til undervisning

Chart D4.4. Percentage of teachers' working time spent teaching, by level of education (2005)

Net teaching time as a percentage of total statutory working time

Countries are ranked in descending order of the percentage of teachers' working time spent teaching in primary education.

Source: OECD, Table D4.1. See Annex 3 for notes (www.oecd.org/edu/eqa2007).

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/068521306487>

Figurene viser andel av lærernes arbeidstid brukt til undervisning; øverst i barneskolen, i midten ungdomsskolen og nederst videregående skole.

Personalkostnadenes andel av ressursene

Personalutgiftene utgjorde om lag samme andel av løpende utgifter i Norge som gjennomsnittet for OECD. I både Norge og i OECD-landene i gjennomsnitt sto personalutgiftene for 80 prosent av løpende utgifter. Dette var høyere enn gjennomsnittet for Sverige, Danmark og Finland som var på 72 prosent.

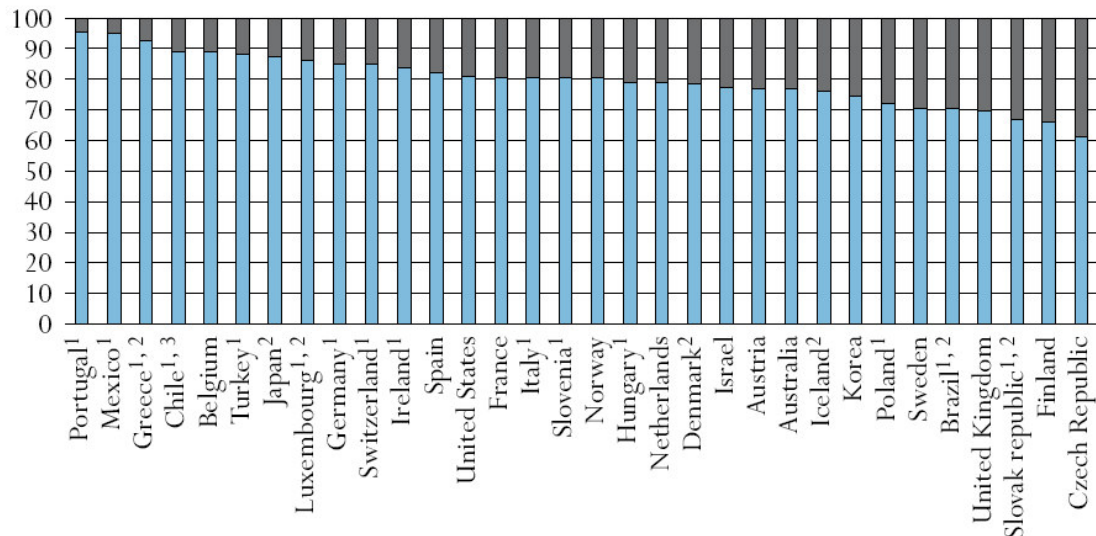
Chart B6.1. Distribution of current expenditure on educational institutions for primary, secondary and post-secondary non-tertiary education (2004)

The chart shows the distribution of current spending on educational institutions by resource category. Spending on education can be broken down into capital and current expenditure. Within current expenditure, one can distinguish resource categories compared to other items and service categories such as spending on instruction compared to ancillary and R&D services. The biggest item in current spending – teacher compensation – is examined further in Indicator D3.

■ Compensation of all staff ■ Other current expenditure

In primary, secondary and post-secondary non-tertiary education combined, current expenditure accounts for an average of 91% of total spending across OECD countries. In all but four OECD countries and partner economies, 70% or more of primary, secondary and post-secondary non-tertiary current expenditure is spent on staff salaries.

% of current expenditure

1. Public institutions only.

2. Some levels of education are included with others. Refer to “x” code in Table B1.1a for details.

3. Year of reference 2005.

Countries are ranked in descending order of the share of compensation of all staff on primary, secondary and post-secondary non-tertiary education.

Source: OECD, Table B6.2. See Annex 3 for notes (www.oecd.org/edu/eag2007).

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/068352246561>

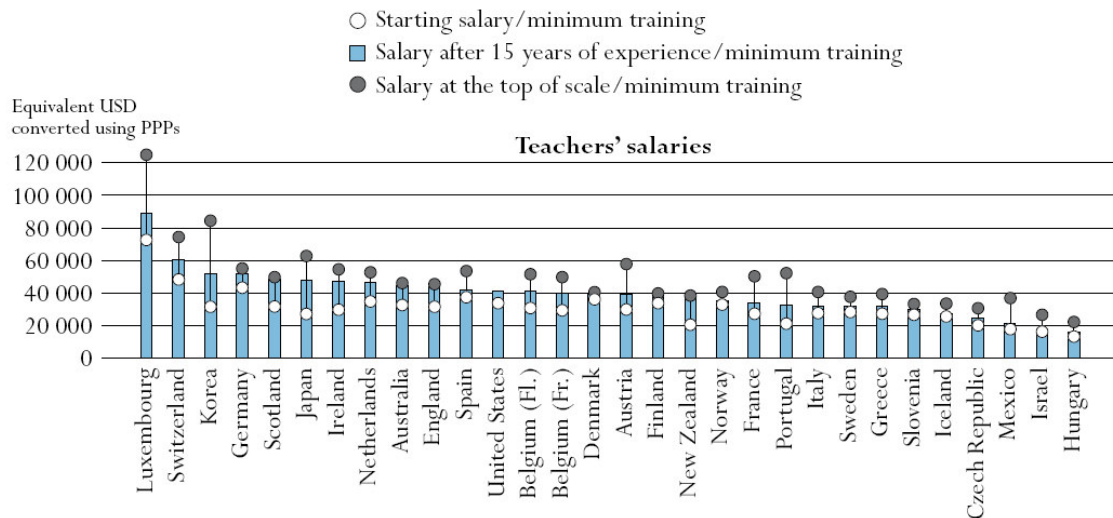
Den nederste delen av stolpene viser personalutgifter.

Lærerlønninger

I Norge ligger startlønnen 5 prosent over gjennomsnittet for OECD-landene, mens topplønnen ligger 20 prosent under. Forskjellen mellom topplønn og startlønn er således lavere i Norge enn for gjennomsnittet for OECD-landene. Mens topplønnen i Norge ligger 24 prosent over startlønnen, ligger topplønnen 65 prosent over startlønn i OECD-landene i gjennomsnitt. Også i de andre nordiske land er det relativt små forskjeller mellom startlønn og topplønn, der forskjellen størst er i Sverige som også har lavest lønnsnivå.

Chart D3.2. Teachers' salaries (minimum, after 15 years experience and maximum) in lower secondary education (2005)

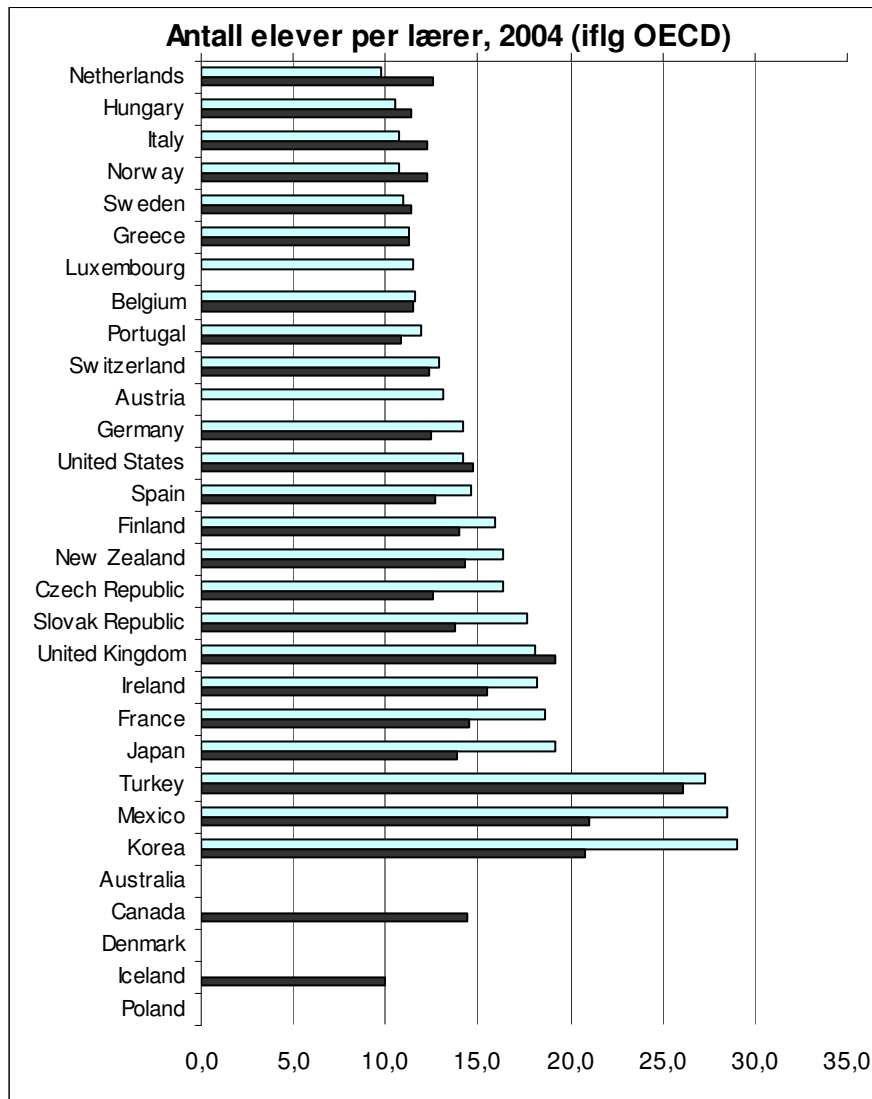
Annual statutory teachers' salaries in public institutions in lower secondary education, in equivalent USD converted using PPPs, and the ratio of salary after 15 years of experience to GDP per capita

Stolpen viser lønn etter 15 år, den hvite prikken startlønn og den mørke prikken topplønn.

Lærertetthet

Figuren under viser at Norge er blant de landene som har færrest elever pr. lærer.

De lyse stolpene øverst viser antall elever pr. lærer på barneskolen. De mørke stolpene under viser antall elever pr. lærer i hele grunnsopplæringen.